

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV KRAJ

Lete IV. Št. 23

Kranj, 7. junija 1951

Poštnina plačana v gotovini.

Cena din 5-

Vključevanje mladine v strokovne šole in poklice

Do zaključka šolskega leta je še dovolj časa za pravilno in uspešno usmerjanje mladine v strokovne šole in poklice. Upoštavati moramo individualnost slehernega dijaka, njegove težnje in sposobnosti (telesne in umske). Seznaniti jih je treba z dolžnostmi, ki jih čakajo pri vstopu v poklic. Le na ta način bodo dobili pravilen odnos do dela in čutili potrebo vključevanja v posamezne poklice. Vsak dijak naj pride na tisto mesto, ki najbolj ustreza njegovim sposobnostim. Različni poklici zahtevajo različno predizobrazbo. V šol. letu 1951-52 se bodo sprejemali v posamezne šole učenci, ki bodo zadostili sprejemnim pogojem, kot jih bomo navedli.

Po precenitvi sposobnosti posameznih dijakov naj se razredniki posvetujejo s starši, kam naj se mladina vključi. Pri tem je treba upoštavati, da je za praktične poklice potrebna tudi ročna sposobnost. Vodstva šol naj v okviru svojih možnosti svedujejo dijakom odločitev.

Z sprejem v nižje strokovne šole bo potrebna višja splošna izobrazba kot doslej. Nujnost narekuje, da dobimo kvalitetni kader, ki bo obvladal poklic.

V metalurške industrijske šole se sprejemajo učenci z dovršenim 6. razredom osnovne šole, oziroma 2 razredoma gimnazije. Izuče se za livarje, valjarje, strojne kovače, ključavnice. Sole te vrste so: na Jesenicah, v Storah pri Celju, v Guštanju in "Impol" v Slovenski Bistrici.

Rudarske industrijske šole sprejemajo učence, ki so dovršili 5. razred osnovne šole oziroma 1. razred gimnazije. Izuče se za rudarje. Sole so v Trbovljah, Zagorju, Velenuju, Mežici, Idriji in v Dolni Lendavi (nafta). — Rudarske industrijske šole imajo tudi kovinarski odsek.

Industrijske kovinarske šole vsgajajo učence v izučene kovače, ključavnice, varilce itd. Pogoj za sprejem v te šole je dovršen 6. razred osnovne šole oziroma 2. razred gimnazije. Te vrste šole so: pri "Litostroju" v Ljubljani, v Tovarni emajlirane posode v Celju, Tovarni verig v Lescah, "Titalu" v Kamniku, Tovarni avtomobilov Maribor, Mariborski lивarni, Tovarni poljedelskega orodja v Muri ob Dravi, Tovarni "Plamen" v Kropi, Železniška industrijska šola v Ljubljani-Šiški in v Mariboru ter industrijska šola v "Iskri" v Kranju.

Industrijske šole za elektrotehniko, fino mehaniko in elektrogospodarstvo izvajajo za elektrotehnične in kovinarske poklice. Sprejemajo se absolventi nižjih gimnazij; te sole so: elektrogospodarska šola v Cerknem in Mariboru, elektrošola v Črnučah pri Ljubljani in industrijska šola za telegrafsko-telefonske mehanike v Ljubljani. To je le nekaj najvažnejših. Imamo pa še vrste drugih šol industrijskega tipa.

KRANJSKI ŽIVILSKI TRG JE ZADNJE CASE ZELO OŽIVEL

Pretekli ponедeljek je bil kranjski živilski trg zelo bogat v izbiri raznih živil. Medtem ko prinašajo kmetje na trg vedno več pridelkov, se cene gibljejo z majhnimi izjemami vedno na isti višini. Zažljeno bi bilo, da se s porastom blaga na trgu cene temu primereno znižajo, kar bi naše delavštvo vsekakor toplo pozdravilo. Razni pridelki so imeli naslednjo ceno:

Zelenjava: solata 20—35 din, berivka 40 din, špinaca 20—40 din, kislo zelje 30 din, čebuljček 70 din, čebula 150 din, korenje 20 din, koleraba 20 din, fižol 55 din, krompir 25 din, gobe 120 din za kg.

Sadjje in drugo: češnje 35—60 din, orehi - celi 100—160 din, suhe slive 188 din, jabolka 80—100 din, sirček 100 din, smetana liter 120 din, jajca kom. 10—12 din, ješprej 75—120 din, kaša 70—120 din, moka - bela 190 din, moka - krušna 150 din, moka ajdova 80—120 din, surovo maslo 380—500 din, sladkor 550—600 din, olje liter 700 din, mast 350 din, med 430 din in sir 350 din za kg.

Mesni izdelki: slanina 400 din, klobase 500 din, kokoši 400 din, piščanci 200 din, goveje meso 180 din za kg.

Cetrti plenum Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije je začel te dni z delom v Beogradu. Na plenumu sta imela referate Aleksander Ranković, ki je govoril o "Nadaljni krepitev pravosodja in zakonitosti" in Milan Djilas "O nekaterih vprašanjih ideološkega dela Partije".

Dopisujte
v „Gorenjski glas!“

Z novim sistemom dela bodo v „SAVI“ znalno izboljšali kvaliteto izdelkov

Te dni sem bil v tovarni Sava. Spremembe v našem gospodarskem in finančnem poslovanju, ki jih pripravlja zvezna vlada in za katere so že dozoreli tudi delavski sveti in upravni odbori, bodo delovnim kolektivom v marsičem razvezali roke in jim dali še večjo besedo pri upravljanju podjetij.

Tako je tudi v tovarni "Sava" v Kranju. Šel sem na tajništvo, da bi me napotili do človeka, ki bi mi vedel kaj povedati o novem načinu dela po akordu. Predstavil sem se sekretarju podjetja, ki me je takoj spoznal z gospodarskim vodjem in direktorjem tov. Maksom Mikušem.

Na moja vprašanja se je razvila prava diskusija. Profesor Bajt, ki je bil zaradi tega na konferenci pri Ministrstvu za delo, je vedel veliko povedati. Podertal bom dve njegovi trditvi. Osnova akordnega dela so dobre tehnične norme in spoštovanje 8 urnega delovnega časa. Nato pa mu je odgovoril tov. direktor takole: "Pri

nas že vse to imamo. Delavski svet in upravni odbor sta vse pripravila. S 1. majem smo začeli po novem načinu. Tehnične norme, ki smo jih izpopolnjevali vse leta po osvoboditvi, so zadovoljive. Za primer vam povem to: škart smo zmanjšali od 10% do 4.5 odstotka. Upam pa, da bomo to številko s sedanjim načinom dela lahko še skrčili."

Vesel tega odgovora sem postavil direktorju še nekaj vprašanj. Zanimalo me je, če je nastala kakšna razlika v storilnosti dela.

Odgovor: "V tem smo dosegli ogromne uspehe. Najbolj občutno se je dvignila kvaliteta proizvodov, pa tudi storilnost dela je boljša, še večji pa je gospodarski efekt vsega podjetja. Pri nas pomeni 1% prihranka mnogo. Pomeni na tisoče deviznih dinarjev. Mi proizvajamo iz uvoženega materiala. Tako bomo znižali tudi proizvodne stroške."

V Tednu matere in otroka

V Kranju imamo zgledne otroške jasli

Mestne jasli v Kranju so kar na lepem kraju: v začetku Jezerske ceste, ki je sicer zelo prometna, a je zato pred zgradbo obsežen lep vrt, kar v glavnem poravna to neskladnost. Lepe, srebrno žive smreke in

nenadno, ne da bi jim prijavil obisk. Vse jedi pa so kuhanje na maslu in olju, kar je za otroke najbolj zdravo. Kako pa so tudi debelušni in rdečih žarečih obrazkov. Zdravje je tu doma. Počakal sem, da so pojedli. Zvedeti sem hotel tudi kaj od otrok samih. „Ali se imate kaj radi?“ sem vprašal starejše, ki že kar prijetno in tečno čebljajo. Dobil sem hiter, čeprav nem odgovor. Najblžja srčanka Bojana je stisnila v objem Bredec. „Bojana in Breda sta veliki prijateljci“, sem dobil od sestre pojasnilo, kar je bilo res očvidno. Janezek je po kosišu skočil k igračkam, drugi so čebljali okrog mene in mi kazali pravljene slike, s katerimi so okrašene stene obednice. Toda malčki morajo sedaj leči k opoldanskem odmeru. Torej hitro naprej, da jih ne bom motil. Sel sem s sestro Slavo iz sobe v sobo. Spodaj sta dve igralni sobi, polni vsovrstnih otroških igrac, ed najpreprostestih do najbolj komplikiranih. Vsak otrok ima posebno veselje do kakšne igrace, vsi pa najrajši kakšne gugalnice in konjiča. Spalna soba v pritličju je velika, zračna in snažna. Poleg je moderna kopalnica z banjo in prho.

V prvem nadstropju pa so jasli za najmajše. Soba z velikim oknom na vrt je zastrita s prozorno zaveso, ker mali nagajivčki zdaj že spe v belih posteljicah, ki se blešejo kot oljnata barva zida. Iz vsega diha neka toplina, čistost in skrb pridnih rok negovalk. V sosedni sobi pa še ne spi drobni živ-žav. Milenca, ki je v jaslih pri oknu, je zelo radovedna za obisk. Poizkuša se dvigniti na noge, saj ni več med najmlajšimi. Toda žal, brez pomoči še ne gre. Otrok krili z ročicami, maha in se poganja kvíšku. Končno se razjezi in zajoče. Negovalka jo vzame k sebi in otrok je na mah ves miren in srečen. Kako drobne so otroške radosti! Odprta so vrata v drugo spalnico. Tam na sredi sobe pa je v veliki pregradi Tonček, ki že poizkuša prve korake. Pravkar je pri računalu, ki je vdelano v stajico. Drži se modro in prebira velike rdeče jagode zdaj sem, zdaj tja. Res Tonček je že cel računar. Tudi drugi so še tu, eni bolj srčkani ko drugi. Ostal bi tu in jih gledal, toda čas, ta spak, me podi proč. Na zdravje, naši najmlajši!

Na koncu še nekaj besed o osebju in njih delu. V mestnih jaslih v Kranju, ki imajo v stalni negi 54 otrok, dela 10 sester-negovalk, kar je zelo malo glede na njih velike dolžnosti. Njihovo požrtvovanje je zelo veliko, saj vsaka opravi 10 do 12 ur dela, čeprav ima predpisanih samo 7 ur. Tako so na primer samo v zadnjih 4 mesecih opravile nad 2700 nadur dela. Zadovoljiti vse otroke, za vse enako skrbeti, držati snago in toliko drugih opravil, to zahteva močnega potrpljenja. Kolektiv strežnega osebja kranjskih jasli pa izpoljuje vse te zahteve. Zdaj v TMO pa je napovedal celo

"Kaj pa plače delavcem?"

"Plače delavcem se niso znižale", mi je odgovoril. "S kakšnimi številkami bi vam ne mogel tega prikazati. Povem vam samo to, da smo dosegli velik uspeh. Sedaj imamo popolnoma točno kontrolo, koliko in kaj kdo naredi. Pa tudi vsak posameznik sedaj to lahko ve."

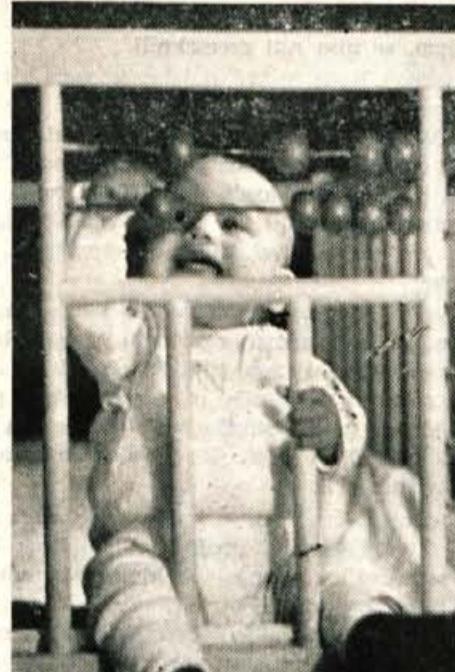
"Kako pa so delavci in delavke sprejeli te nove ukrepe?"

"Prvi dan so navalili v pisarno, da tako ne morejo delati, da to ne gre, da sedaj nimajo norm itd. Ko smo jim ponovno raztolmačili in prikazali, so se sprijaznili. Ko grem sedaj med nje in vprašam, kako, stresajo z rameni in pravijo, da bo."

Mojster Stane Žerko je v svojem obraju tako-le pokazal pomen novega načina dela. Vzel je proizvode dveh delavcev, izračunal škart in koliko to znese na leto. Izračunal je še škart tretjega delavca, ki je bil znatno večja od prvih dveh skupaj. Ko so delavci to pregledali, so začeli računati. Tretji delavec pa je zmanjšal škart za večji percent kakor prva dva, posamezno. Tako mislijo sedaj napraviti v vseh obratih. Ne da bi mislili delavcem prikazati, da namenoma delajo tako škodo, temveč iz nevednosti. Po drugi strani pa prikazati, koliko se lahko zviša vrednost proizvodov in končno tudi njihov zaslužek.

V imenu bralcev sem se direktorju zahvalil za odgovore. Mi pa jim želimo še večjih uspehov.

tekmovanje osebju jasli v Tiskanini kar v 10 točkah. Med drugim je: kje je boljša nega otrok in čistoča osebja ter delovna disciplina. S prostovoljnem delom bodo na vrtu pred hišo postavile vrtljak, gugalnico in naredile bazen z mlyčko za igranje večjim malčkom. Tudi roditeljske sestanke bodo sklicevale pogosteje kot doslej, ker si žele tesnega sodelovanja z materami otrok, ki so v njihovi oskrbi. Tov. Kovarnikova je tu ekonom in duša organizacije, hkrati pa je odkrila velike težave te ustanove, za ka-

Tonček je že cel računar

ter je bila in je še velika borba, da se odpravijo. Iz drugega nadstropja se še ni odselila stranka, čeprav so ti prostori nujno potrebeni za še eno kuhinjo in stanovanje osebja, ki danes stanuje še daleč od jasli kar vse ovira pravilen razvoj. Ceprav je bilo že polno urgencij, da se to storiti, pa pri mestni stanovanjski komisiji ni prvega razumevanja zato in tako še danes stanuje tam stranka, ki nima nobenega opravila v jaslih. Menimo, da je to vredno odsodbe, ker je edino pomoč v dejanjih res prava, a ne samo tista, ki leži na obljudbah in praznih frazah.

Mali nagajivčki med sestrami

Milenca z negovalko

počenjajo, kakšne so njih radosti, pa tudi "žalosti", če hočete. Kajti tu je veselega živ-žava dovolj, dovolj je drobne sreče malih src, igre in sonca, iz česar spoznaš, da je za njih tu dobro preškrbljeno. Zgradba ima dve nadstropji. V pritličju smo jih pravkar dobili pri obedu. Tu so na okupu najstarejši prebivalci jasli. Otroci od 16 mesecev do treh let starosti. Večji, ki so v manjšini, jeds že sami za majhnimi mizicami, dočim ostalim še strežejo sestre-vzgojiteljice, kar ni tako lahek posel, kakor bi kdo mislil. Apetiti so namreč veliki in tudi v tem je umetnost zadovoljiti otroka. „Joj-mene, kako jim to gre v slast!“ vzhičeno vzkliknem, a se nobeden ne zmeni za to. Nasprotno. Sestra Slava, namestnica upravnice, se vsa zaskrbljena obrne do malčka pri skupni mizi mlajših.

„Janko, kaj pa ti, ne boš jedel? No, le poskusiva. Boš videl, kako je dobra zlata juhica“, mu vneto in milo prigovarja, in otrok res začne z njo jesti.

„Veste to je naš novi član. Včeraj je prišel. Ne bo dolgo, pa bo kot drugi“, mi pojasnjuje in doda: „maló domotožja je še v njem, pa bo kmalu splahnelo. Tako je skoraj pri vsakem novem prišlecu.“

Zanimalo me je še to in ono. Hrano dobivajo petkrat dnevno in to dobro in obilno. O tem sem se prepričal, saj sem prišel

Kranjsko gledališče in kritika

Večje zanimanje našega človeka za kulturno življenje je terjalo vrsto novih ustanov, razumevanje odgovornih ljudi ter gmotna in moralna pomoč pa so omogočili nji uresničitev. Ena takih ustanov je tudi poklicno gledališče v Kranju. Vsi smo ga veseli, saj je prejelo že dosti priznanj; tudi v osrednjih listih smo brali o njem pohvalna mnenja. Ze izbor del in njih izvedba kažeta, da so člani gledališča prijeli stvar na pravem koncu: gledalcu skušajo tolmačiti življenje, jim nuditi estetski užitek pa tudi razvedrilo z zdravim humorjem. Glavna naloga vsakega gledališča, torej tudi kranjskega, pa je brez dvoma kulturni dvig občinstva. Pri tem delu ga, odkar se je tisk tako močno ukoreninil v družbenem življenju, uspešno podpira kritika. Prav s to stvarjo pa je v Kranju maršikaj narobe.

Kritik, ki se loti pisanja, mora znati natanko presojati, kaj je dobro in kaj slabo, kaj pomembno in kaj nepomembno, mora veliko več videti kakor povprečen gledalec. Najvažnejše pa je, da ne pozabi, čemu piše. Casopisna kritika mora biti posrednik med gledališčem in svojimi bralci, tolmačiti mora dela, ki so na odru, opozarjati predvsem na dobre stvari (ne pa kakor misijo nekateri, „...da dobrih stvari navadno ne opisujemo...“) in pokazati seveda tudi na šibke. S takim pisanjem je mogoče približati odrsko delo slehernemu gledalcu, da ga v celoti doživi in najde v njem vse, kar mu to lahko nudi; s takim pisanjem je moč približati gledališče vsem, ki se zanimalo zanj; s takim pisanjem se končno zbuja zanimanje za oder in kulturno življenje tudi pri tistih, ki dotele niso obiskovali predstav.

Močno narobe je, če se pisek kakega članka postavi na kateder, potem pa z mladostno žaletostjo in očetovsko dobrohotnostjo deli gledališkemu osebju nauke, kakor je bilo z nepodpisanim avtorjem ocene Golijevega Jurčka. Povsem razumljivo, da se je gledališka uprava razburila, vsekakor pa pretirano, da je pisanje imenovala pobalinsko, kar pri vsej nerodnosti vendarle ni. Na tak način postane stvar osebna in nečedna ter ne spada v časopis.

Gotovo so na svetu dežele, kjer gledališke uprave na tak ali drugačen način vplivajo na gledališke kritike. Tam je kritika

zdrknila na raven navadne reklame. Kaj takega pri nas najbrže ni, zato je čudno, da je uredništvo Gorenjskega glasa pustilo natisniti v svojem listu trditve, kakor so v članku „Ce ne hvališ, si zanič in te je treba uničiti“. S tem je samo sebe postavilo v slabu luč. Samo uredništvo odlucha, kaj se tiska in kaj ne, v tem ima uprava gledališča prav. In uredništvo je dolžno, da da v svojem listu prostora vsakemu, ki bi rad povedal kaj stvarnega.

S tem sem se dotaknil tudi težav, ki jih imajo lokalni listi. Njih dolžnost je, prikazati bralcu vso pestrost življenga v domaćem kraju, ljudi, ki bi zadovoljivo pisali o njem, pa ni. Zato se dostikrat primeri, da mora list o marsičem molčati ali pa se zadovoljiti s člankom, kakršen je na razpolago. S kulturnimi rubrikami je najteže, saj nobena ni takoj zahtevna, kakor ta. Zato bi bilo prav, da bi zastavili pero tisti kulturni delvci, ki bi bili stvari kos — in taki bi se brez dvoma našli. Tako bi bilo mnogo manj vroče krvi, vsa odprta pisma in nerodna namigavanja bi odpadla. Gorenjski glas pa bi tudi s svojo kulturno rubriko izpolnil dolžnost, ki jo ima do svojih bralcev.

R-n

FILM

„TRST“

je drugi slovenski film, zanj je napisal scenarij France Bevk, režiral pa ga je Stiglic. V igri so še sodelovali razni slovenski in italijanski igralci. Scenarist je vzel snov iz narodno-ovsobodilne borbe v Trstu, kjer zavedni aktivisti, progresivna inteligence in delavski razred vodijo skrite borbe proti okupatorju in pripravljajo tla za osvobodilno armando.

Ce film primerjamo s prvim slovenskim filmom „Na svoji zemlji“, ki mu je pisatelj Ciril Kosmač napisal scenarij in ga je tudi režiral Stiglic, pomeni „Trst“ velik korak nazaj, padec navzdol in je kaj slabo izpričevalo za one, ki so izbirali. Scenarij sam je pisan razvlečeno, na nekakšni ravnini je, kjer se nič ne premika, ne vzdiguje, ne živi; monotoni, parol polni dialogi ga polnijo in izpodvirajo dejanja, skratka, nekakšna razumsko zgrajena povest, nedramatična in neživa, sama v sebi razkosana, s polno pre-

Revija kulturnega dela SKUD „France Prešeren“ v Kranju

V soboto zvečer je bila v veliki dvorani sindikalnega doma v Kranju prirejena velika kulturna revija dela najbolj delavnih sekcij SKUD-a „France Prešeren“. Po svoji množičnosti, izbiri programa in izvedbi jo lahko mirne duše prištevamo k najboljšim kulturno-umetniškim prireditvam v Kranju. Vsaka sekcija je dala tri točke v skupnem programu. Nastopile pa so: godba na pihala pod vodstvom Motlja (najboljše je doseglj v izvajanju Smetanove uverture „Dalibor“), ženski pevski zbor (posebno posrečena je bila Uspavanka), navdušenje je izvabila tudi nastop pionirskega harmonijskega zabora, ki ga vodi Fajon. („Nekaj naših“ je močna in težka skladba, ki so jo pionirji nad vse dobro obvladali). Slabše pa so se odrezali člani in članice folklorne

skokov, za katere ni logičnih temeljev, zato radi cesar izgublja na živosti, resničnosti in umetniški polnosti in ne prijema, kot mora prijeti in zgrabititi človeka prav vsaka, tudi filmska umetnina. Na vse to pa so še vplivali premnogi izbrisni in črtanja, kar je še poglobilo nejasnost in nedojemljivost — tako da film ne doseže umetniškega učinka in s tem ne opraviči svojega rojstva in obstoja.

Režiser Stiglic je z izkušnjami in znanjem, ki jih je pokazal že pri svojem prvem filmu, tudi tu pokazal veliko moč, pa tudi vestnost, zgradil ga je prefinjeno in storil vse, da bi iz njega ustvaril lepo filmsko podobo — popustil je le pri masovnih scenah, ki ne prepričajo.

Igralci, predvsem italijanski, pa so svoje ustvaritve postavili skrbno, zasluzeno in tako ljubezno da je res škoda njih truda, volje in sile, ki se je zaradi celotne ustvaritve zgubila v nič.

Film pa nas uči, da moramo biti pri izbiri scenarija previdni, skrbni, polni čuta odgovornosti do svojega naroda, do naših umetnikov in tudi do ljudskega premoženja — obenem pa še, da si nikakor in nikoli ne smemo nalagati na ramena bremen, ki jih naše telo v tej dobi razvoja še ne zmore.

Film bo ostal v arhivu kot dokument naše filmske ustvarjalnosti in bo kot tak živ opomin tistim, ki nosijo odgovornost za našo filmsko produkcijo.

skupine s srbskimi narodnimi plesi, ki so bili nezadostno naštudirani in kot taki niso spadali v revijo. Moški pevski zbor je pod takstirko tov. Liparja zapel tri izbrane umetniške pesmi, ubrano in solidno. Kot recitatorja sta nastopila tov. Grašči („Podvodni mož“ Fr. Prešerna) in ing. Pengov („Uvod h hrstu pri Savici“). Ugajala sta oba in dokazala, da sta prava umetnika v pristnem podajanju naše umetne vezane besede. Nastopil je tudi mešani pevski zbor, ki je pod vodstvom Petra Liparja zapel za konec Flajšmanovo mogočno skladbo „Tri-glav“.

JULIJA BO PRIČEL Z DELOM „GORENJSKI VESELI TEATER“

Izvršni odbor in plenum Ljudske prosvete v Kranju sta sprejela iniciativo ljubiteljev gledališča, da ustanovijo tudi v Kranju Gorenjski veseli teater, ki ga bodo izpolnjevali člani nekaterih poklicnih in amaterskih gledališč. Z delom bodo pričeli v začetku meseca julija in bodo s prvim programom obiskali vse večje kraje na Gorenjskem, tako da se bodo ljudje lahko zavabili tudi v teh vročih mesecih, ko sicer gledališča počivajo. Z ustanovitvijo Gorenjskega veselega teatra se tudi Kranj — ki v ničemer noč zaostajati za ostalimi mesti — pridružuje Ljubljani, Mariboru in Ptuj, ki že imajo stalna zabavna gledališča.

Ustanovitev veselega gledališča ima za Gorenjsko in predvsem za Kranj velik pomen kljub temu, da je vse kraje na Gorenjskem obiskal že ljubljanski 90-minutni veseli teater, kajti s tem, da bodo Kranjčani v vedih točkah veselega programa videli svoje igralce in s tem, da bo program pretežno lokaliziran, bo lahko nudil obiskovalcem več od potujočih tujih skupin.

S. D.

Občni zbor

Dramska sekcija SKUD-a „Fr. Prešeren“ Kranj ima v četrtek 7. junija ob pol 8. uri zvečer svoj redni letni občni zbor. Vsi igralci, kakor tudi novinci, kateri imajo veselje do igranja, vladno vabljeni. Na občnem zboru se bomo med drugim pogovorili tudi o delu v bodoči igralski sezoni.

Kulturne zanimivosti

OB SPOMINU NA PRIMOŽA TRUBARJA

8. junija praznujemo rojstni dan Primoža Trubarja, očeta slovenskega jezika, ki se je rodil leta 1508., postal protestant leta 1548. in začel izvrsavati svojo misel, ki mu je vstala deset let prej, da da namreč Slovencem možnost, pisati in brati svoj jezik, kakor drugi narodi. Začel je pisati in sestavljal slovenske knjige, od katerih je prva „Abecedarium in Catechizmus“. Izšla je že leta 1551. Tej jih je sledilo še 25, med njimi zelo važne za naš razvoj. (Catechizmus, Evangelij sv. Matevža, pesmi, »vje in druge, Cerkvena ordninga, „Artikule“ itd.) Letos praznujemo Slovenci Trubarja še prav posebno, ker praznujemo 400 letnico svoje prve knjige, iz katere so zrasla dela Vodnika, Prešerna, Levstika, Caničarja, Zupančiča in drugih, ki so storili, da smo Slovenci stopili ob bok najkulturnejšim narodom sveta.

100 let smrti Stanka Vraza praznujeta letos hrvatski in slovenski narod. Obema je Stanko Vraz dajal literarne vrednote svojega duha. Rojen je bil 3. junija 1810., študiral je v Gradcu, in ko se je pri Slovanih zbudila zavest skupnosti, se je priključil ilirskemu gibanju po nauku J. Kollarja, slovaškega pesnika, ki je postavljal združitev vseh slovenskih narodov v štiri jugoslovanske jezike: ruščino, poljščino, češčino in ilirščino. Sicer je Stanko Vraz dolgo kolebil med Ljubljano in Zagrebom, a se je leta 1837. le popolnoma priključil Ljudevitu Gaju, začel pesniti in pisati v ilirščini, to je štokavščini, kljub Prešernu, ki je stal na stališču, da za kulturo kakega naroda ni važno število in je reklo, da ni možno ustvariti skupnega jezika. Stanko Vraz je prej spesnil mnogo slovenskih pesmi, zbiral in izdal je slovenske narodne pesmi — pa tudi v svojih hrvatskih ustvaritvah se je štorkrat spominjal svoje slovenske domovine.

GREY

Tam, kjer sonce zahaja...

Ves pokrit s prahom in nesnago je pripeljal vlak v Warington. Postaja, ki se je zdela kot da drema na ta soparni juninski dan, se je le počasi prebijala. Meksikanci pa, ki so poležavali pred poslopjem, se niso niti premaknili.

Trueman Rock je počasi lezel iz voza z roko na držaju. Njegova preprosta pisana obleka je bila že kar pomečkana in tudi njegov veliki sivi sombrero, ki je metal senco na njegov mrki zagoreli obraz, je kazal, da že dolgo opravlja svoj klobučni posel. Hoja in postava sta kazali, da je Rock rojen jezdec. Sele ob zelo natančnem opazovanju ste lahko videli zadaj za njegovo levo stranjo prsi majhno vzbeklino od samokresa, ki ga je nosil pod suknjičem.

Miren in neskrben, toda vendar z nekakšnim napetim izrazom v obrazu se je Trueman ogledoval okrog sebe, kakor človek, ki isče znance. Toda njegovi iskajoči pogledi so zadevali le na nezanimive postajne uradnike in nepomembne potnike. Dve mladi ženski, ki sta ta čas stopili iz čakalnice, sta skrivoma pogledali za njim. Obrnil se je in je smehljaje odzdravil pozdravu, ki je sijal iz njunih oči.

Nebrižno je šel Rock po kamnitem peronu in je tako prišel do izhoda. Tu je obstal. Pred njim na široki cesti se je dvigalo postavno poslopje s pisanimi velikimi reklamnimi napismi. Na vogalu neke hiše so v gruči leno stali kovboji, ki so imeli svoje oscilante konje trdo privezane na kol. Vrsta pokritih vozil in visokokošenskih voz se je premikala po cesti nekam daleč tja ven. Pred neko točilnico, katere okna so bila belo prečrnjena, so sedeli Meksikanci v svoji pisanobarvnih noših.

„Eh“, je samozadovoljno ugotovil Rock, „staro gnezdo se ni v ničemer izpremenilo. Smešno — in jaz sem si domisljal, da bo po šestih letih moje odstotnosti tu vse prezidano!“

Pogled na tako dobro poznani mu kraj je v njem vzbudil daljne spomine. Tu je torej doživel toliko revolverskih pretepor! Posebno enega, zadnjega se je spomnil tako natanko, da ga je kljub aročini zamrazilo po vsem telesu...

Rock se je obrnil in stopil k skladišču, da bi povprašal za sedlo in kovčeg, ki ju je bil postal naprej. Da — prišlo je z istim vlačkom. Teda pa se je spomnil, da še nima prostora, kjer bi spal, zato je vtaknil potrdilo o pošiljki spet v žep in je odšel.

Lahna senca je legla na njegovo veselje nad povratkom v Warington. Zapustil je postajo in je napravil velik ovinek okrog tistega križišča, ki je bil vzrok njegove slabe volje. Ko pa je naredil

nekaj korakov, je zadej ob drugo točilnico, katero napis „Pri sreči v kotu“, ki ga je komaj razbral, ga je pretresel, kot bi ga udaril v obraz. Podviral se je mimo, toda po kratkem premišljaju — kar je bilo takoj značilno zanj — se je nenadoma odločil, obrnil se in stopil v lokal.

Vse je bilo kakor nekoč; točilna miza, pemušeno ogledalo, obledene slike na stenah, biljardi...

Razen gostilničarja ni bilo žive duše v prostoru. Rock je naročil pijačo.

„Gotovo ste tuje v tem kraju?“ ga je prijazno vprašal gostilničar, ko mu je prinesel, kar je bil naročil.

„Da, da — toda Warington poznam že od prej“, je odgovoril Rock. „Ste vi že dolgo tu?“

„Drugo leto.“

„Kako pa kaj kupčija z živino?“

„Gre, tako na splošno. — To se pravi: v zadnjem času je postal nekam mchko — zato pa cveti trgovina z mesom.“

„Kako to? Ali ne predajajo tu izključno le živo žival?“

„Ne — predvsem zaklano. Gage Preston je vso stvar spočel in jo upeljal.“

„Ste vi kovboj ali živinski prekupčevalec?“

„Oboje!“ je smeje odgovoril Rock. In tudi v naprej bom oboje. Po mojem je tako edino prav!“

Tedaj je prišlo v sobo več mož v težkih škornjih. Zagnali so se okrog točilne mize. Rock je stopil ob stran in se je napravil, kot bi natanko ogledoval predzrne slike na steni, kajti večino teh je poznal že od prej. Opazil je celo luknjice od izstreljenih krogel v zidu, katere je pazno iskal. Nenadoma pa je brez besed zapustil lokal.

„Kakšna neumnost, spet začeti piti!“ si je zatrdiril.

Bili so namreč časi, v katerih je za Truemana Rocka bilo zelo nevarno, spogledovati se s steklenico. Kar jasno je bilo, da je zdaj prišel spet tisti čas. Nenadno čustvo notranje nemirnosti, neutemeljena zagrenjenost njegovega občutja in odreveno popuščanje njegove napetosti, — to so bili nesporni znaki, da je spet prišla njegova, hvala bogu, redka popivalna doba. Sicer že dolgo ni imel takih napadov in neprestano se je zaklinjal, naj se vendarle ne zgodi kaj takega, kar bi spet sprožilo grozčo nevarnost. In da bi prav tu v Waringtonu podlegel, to bi bilo najhuje, kar bi ga moglo doleteti. Šest let je pridno in trezno delal v Texasu, srečo je imel — in svoj delež pri živinski kupčiji je prodal kar za desettisoč dolarjev, ki jih nosi sedaj v gotovini pri sebi!

Nazadnje je stopil v „Range-hotel“, v hišo na nasprotni strani križišča, ki je bila, kot je

**SEJ IN TIR
POŠIRI NEM-SVETU**

Feraz Kominferma na volitvah v Severni Italiji. — Pretekli teden so bile volitve v Severni Italiji za občinske in pokrajinske odbornike, ki so prinesle zmagajo demokristjanom, ki so ojačali svoj položaj tudi v večjih centrih, ki so bili do sedaj trdnjave italijanskih komunistov. Leti so izgubili bitko v Genovi, Benetkah in Anconi, medtem ko so v Bologni zmagali komaj z 2000 glasovi večine.

Krščansko-demokratska stranka je skupno z ostalimi vladnimi strankami dobila večino v 22 pokrajinskih središčih. Koalicija KP Italije in socialkomunistov pa v 6 pokrajinskih središčih. Ni brez pomena, da so social-komunisti izgubili prav v Severni Italiji, kjer so imeli vedno najboljše in najtrdnejše pozicije. Ta pojav brez dvoma ni slučajen, saj se je ta proces opadanja, odkar diktira Kominform, pokazal z vso jasnostjo tudi v drugih deželah zahodne Evrope.

Tibet je sprejel Kitajsko pokroviteljstvo. — Pred kratkim je bil v Pekingu podpisani sporazum med Tibetom in LR Kitajsko, v katerem je Tibet dobil svojo samoupravo kot vse ostale kitajske pokrajine. Kitajska pa bo smela razmestiti svoje čete po tibetanskem ozemlju.

Nev poizkus z mirno rešitev korejskega spopada. — Britanski časniki pripisujejo izjavi ministra za zunanje zadeve ZDA Achesona o položaju na Dalnjem Vzhodu in britanskih korakih, da bi znova skušali doseči mirno rešitev vojne na Koreji, zelo velik pomen. Poročila pravijo, da je napolnil Morrison, britanski minister za zunanje zadeve, v Washingtonu korake v zvezi s predlogom, da bi na 38. vzporedniku ustavili sovražnosti.

Sovjetska Zveza neće popustiti. — Pod pogojem, da pride na dnevni red Severnoatlantski pakt in ameriška oporišča, je vlad SZ pristala na sklicanje konference zunanjih ministrov štirih velesil, ki naj bi začela 23. julija v Washingtonu. Zahod na to trdoglavu stališče SZ še ni odgovoril in bo verjetno objavil na 66. seji namestnikov zunanjih ministrov, kaj meni o sovjetskem odgovoru.

Jugoslovanska delegacija je zapustila četrto redno zasedanje Donavske komisije, ker je namreč Sovjetska večina zavrnila vse predloge o osnovnih pravilih za plovbo po Donavi.

DROBNE VRŽNE VESTI

Zvezni odbor Ljudske fronte Jugoslavije je sklenil podleti 10 milijenov dinarjev kot svoj prispevek za zidavo Slovenskega kulturnega doma v Trstu.

Generalni konzul CSR v Zagrebu se neće vrniti v domovino. Z odlokom vlade ČSR je bil v Zagrebu ukinjen čehoslovaški generalni konzulat, osebje konzulata pa pozvano, da se vrne domov. Vršilec dolžnosti generalnega konzula Vojteh Žilah pa je izjavil, da se ne bo vrnil na Čehoslovaško.

Vinarska zadruga v Ljutomeru gradi novo centralno klet, ki bo lahko sprejela do 300 vagonov vina. Novo klet bodo opremili z vsemi pripomočki sodobnega kletarstva in uvedli mehanizirano delo.

V Zagrebu je začela razprava proti teristični skupini „Hrvatski narodni odpor“, ki je bila lani februarja ustanovljena na zagrebskem semenišču. Skupina, ki si je nadela ime, pod katerim je vojni zločinec Ante Pavelić pošiljal v našo državo ustaške teroriste, je štela 16 članov, katere je naša oblast že ob koncu lanskega leta vse zajela in ki se bodo sedaj zagovarjali za svoja izdajalska dejanja pred judskim sodiščem.

VZGLEDNA REDNICA IZ OREHKA

Tudi na našem terenu imamo ženo, ki nadomešča tujemu otroku mater. To je tov. Ana Pavlinova, upokojenka. Iz taborišča je pripeljala Petra Fadjejeva, obojestransko vojno siroto. Ko se je 1945. leta vrnila iz taborišča v Nemčijo, ni imela niti ene svoje reči, niti spati ni imela kje. Alj zavest do otroka je ni pustila, da bi sicerela le zase.

Zahvaliti pa se moramo tudi tov. Rozaliji Komparetovi, kajti ona je pomagala Ani, ko je prišla iz taborišča, in ju z veseljem sprejela pod svojo streho. Peter hodi v II. gimnazijo. Njegov uspeh je zadovoljiv. Posebno se odlikuje v glasbi. Naj bo Ana Pavlinova vzhled vsem našim ženam na terenu!

NA POMOČ LJUDSTVU!

Ta vzklik sem postotren večkrat čul pretekel nedeljo v Tržiču, ki je bil ves v zastavah. Mesto je doživelog dogodek, ki bo kot pomemben in zgodovinski ostal zapisan v tržički kroniki z velikimi črkami. Saj to ni majhna reč. Okrog tisoč gasilcev in gasilk, v ogromni večini iz vrst naše mladine, se je zbralo na prvem okrajnem mladinskem gasilskem zboru, da prikaže na javnih vajah kaj zna, če bi pretil nevarnost od požarov.

Dopoldanski nastop je uspel nad vsa pričakovanja odlično. Ob devetih je bil dan alarm. Vzgalo se je veliko trinadstropno skladišče bembalne predilnice in tkalnice, ki leži blizu kolodvora. V petih minutah je bilo na prizorišču približno 30 mladinskih gasilskih desetin, ki so s svojimi motornimi brizgalnami prihitele iz mesta na pomoč. In spet ni traalo niti toliko minut, ko so bile stavljene vse brizgalne v pogon in se je 30 močnih vodnih curkov uprlo v požar in bližnje zgradbe, da jih obvaruje pred razširjivo ognjem. Res, to je bila impozantna slika. Disciplina, urnost, spremnost in znanje, vse to je opravilo svoje. Požar je bil v kali zadušen. Skode ni bilo „prevelike“, le da je reka Bistrica trpelna v teh hipih za nekaj svoje vode. Točno ob enajstih pa je bil obhod skozi mesto, kaščnega že dolgo ni videl Tržič. Tisoč uniformiranih gasilcev in gasilk je strumno korakalo v četveroredih do zgradbe MLO. Prav toliko, če ne še več, pa je bilo gledalcev na obeh straneh trotoarja, ki so z velikim zanimanjem spremljale obhod, v katerem so bili gasilci, mladinske vrste iz 40 gasilskih enot kranjskega okraja. Prišli so iz najoddaljenejših krajev: Žirov, Sore, Goščiča, Škofje Loke, Smlednika, Žabnice itd., da ne govorimo o najbližjih. Seveda je bila dobra udeležba tudi iz Kranja in Tržiča. Sam obhod je bil zelo svečan in pesničar. Pozlačene čelade so blesteli v soncu, temnomodrih krojev je bilo največ; bilo pa je tudi enot, ki so imale sivkaste in svetlomodre obleke. Mladinke so bile še posebno zale v belih majicah in modrih krilih. V obhodu je simbolično nosila ena desetina tudi razvite platnene cevi trdelnega napada, sam sprevod pa je zaključila motorizacija.

Z balkona MLO je zborovalce pozdravil predsednik gasilskega društva Tržiča tov. Dornik, nakar je govoril poveljnik Gasilske zveze Slovenije tov. Spicar, ki je med drugim dejal, da ima gasilstvo v novi socialistični državi vse možnosti, da se razvije do popolnosti in je zato treba članstvu močne socialistične izgradnje, kajti le dober socialistični državljan je lahko tudi dober gasilec. Povdaril je, da je današnji prvi mladinski zbor v Tržiču edinstven primer v zgodovini 80 let stare gasilske organizacije v Sloveniji. Takšne javne manifestacije gasilcev v enem mestu še ni bilo, a ker je ta k temu še mladinska, nam daje upanje v uspešen napredok gasilstva v novi Jugoslaviji, je zaključil tov. Spicar. Goverila sta

gasilski mladini še tov. Rotar, okrajski zvezni tajnik in tov. Ahačič, predsednik mestnega ljudskega odbora Tržič. S pozdravom: „Na pomoč ljudstvu“ je nato sledil razvod.

Popoldne pa je bil na fizkulturnem igrišču javen nastop najboljših gasilskih desetin, ki so prikazale trdelni napad, katemu mu je prisostvovalo nad 1500 gledalcev. Nastopile so desetine društev: Naklo, Kranj, industrijska četa Iskre, Tiskanina, Šenčur, ženska ekipa iz Žirov, Stražišče, pionirji društva Tržič in industrijska četa predilnice in tkalnice iz Tržiča. Najboljši uspeh je dosegla desetina društva Naklo, njej sledita Kranj in Tiskanina. V prikazu vaj na B ceveh pa so se posebno izkazale Žirovke, zelo dobr pa so bili tudi tržički pionirji. Temu je nato sledil kulturni program, ki so ga podala posamezna društva, kot gasilska zvezna godba na pihala iz Šenčurja, simbolične vaje mladink iz Predvora, folklorna skupina iz kranjske tovarne Sava in pevski zbor iz Dupelj. Moramo še enkrat povdariti, da je bil ta prvi mladinski gasilski zbor zelo uspešen in koristen za nadaljni razvoj našega gasilstva.

Tov. Rome Dragica, predsednica pionirskega Sveta v Kranju s svojima hčerkama

Ali vodstvo KZ Kranj skrbi za pravilen razvoj zadruge?

Znano je, da igrajo danes splošne kmetijske zadruge silno važno vlogo za pospeševanje kmetijstva. Nesporočeno je tudi dejstvo, da so te zadruge k dvigu kmetijstva tudi mnogo prispevale. Toda kako pa je s splošno kmetijsko zadrugo Kranj?

Območje zadruge je celotno kmetijsko področje MLO-ja Kranj, razen KZD „Smarjetki“, ki pa ima svojega zastopnika v zadruzi. Tako vidimo, da ima zadruga razmeroma velik delavski center, kar Kranj je. Ze samo to nam da mislimi, da imajo kmetje na tem območju največjo možnost zaslužka, na primer z zelenjavno in da tudi rodečitost zemlje razmeroma ni slaba. Tu kaže so tudi že od nekdaj kmetje sloveli kot priljubljeni gospodarji.

S prostitev odkupa, manj administrativnega posega v gospodarstvo vsakega posameznika, nov predvidevajoči finančni zakon, vse to prav gotovo ugodno vpliva na naše kmekte. Toda neugodno pa vpliva gotovo nanje, da upravní odbor v celoti ne tolmači kmetom dovoljno in pravilno te nove uredbe. Namesto, da bi poprijel za delo in vse potrebitno ukrenil za še čim večjo gospodarsko samoiniciativu kmetov, le preveč čaka, kaj bo še novega in se pozanima le, kaj bi bilo dobro ukreniti za njegovo osebno korist.

Napačno bi seveda bilo reči, da zadruga ne dela. Njeni odseki delajo. Načelniki odsekov so delavni, kakor sadjarški, poljedelski in živinorejski, toda napačno je, da od odbora ne dobijo prave pobude. Nekoliko je krivo tudi to, ker predsednik KZ ni popolen kmet, ampak čevljar in se ra-

Pilarni v Tržiču so za nadaljnji razvoj nujni novi prostori

Oglušujoč ropot me je opozoril, da sem na cilju. Na zunaj ne kaže poslopje prav nobenega znaka, da je to pilarna. Tudi skladišče jekla za pile je kar na dvorišču, zavarovano samo s streho. Večino jekla za razne dolžine pil morajo sekati ročno, ker nimajo pravega sekača, ali pa ga morajo prevažati v Predilnico, kjer to napravijo. Oboje je zelo zamudno; z boljšimi tehničnimi pripravami bi se prihranilo precej časa. Material dobivajo večinoma domač, le deloma iz inozemstva. Kvaliteta domačega jekla prav nič ne zaostaja za uvoženim. Samo valjano ni dobro, ker ima ob straneh, kjer se kalupe stikajo, robe, ki jih je treba izpiliti. To delo zelo ovira, vendar je za kvaliteto izdelave nujno.

V brusilnici so včasih imeli dva velika naravna brusilna kamna. Po lastni zamisli je Predilnica skonstruirala načrte, po katerih so izdelali sami dva brusilna stroje. S tem so prihranili eno delovno moč, rezultat dela pa se je podvojil. Poleg tega pa so prihranili tudi na brusilnih ploščah. Obdelava jekla na naravnem kamnu je bila groba, dočim je sedanja kvaliteta pil, izdelanih na brusilnih strojih, enaka inozemski.

Pod istimi pogoji so izdelali tudi tri nasekovalne stroje. Novi brusilni in nasekovalni stroji so omogočili, da se je proizvodnja pil dvignila za 100%. Prej so izdelali 2400 kom. pil letno, sedaj jih izdelava prav toliko ljudi nad 40.000 kom. letno. Izdelujejo pa pile vseh vrst zoba od 75–400 mm. Opustili so le izdelovanje iglastih pil, ker nimajo za to primernih strojev in specijalnih strokovnjakov. Včasih so pile raje uva-

zumljivo ne more vživeti v popolno gospodarsko potrebo kmeta. Tudi uslužbeni aparat ni najboljši v zavesti do skupnosti, je popolnoma „suveren“. Tako tovaris knjigovodja budno paži, kdaj je kak cerkev praznik, da je lahko s privoljenjem odbora doma, kar seveda ni dovoljeno. Uslužbeni aparat tudi ne odgovarja na dopise, ki jih dobi od MLO, poverjeništva za kmetijstvo. So zelo redke izjeme. Odgovor je le takrat, kadar je vprašanje tako pereče, da je pritisik članov le premočan. Drugače pa so dopisi vedno v predalu, menjda radi arhiva.

Iz vsega tega je razvidno, da zadruga uspeva kolikor toliko dobro samo zaradi vpliva poštenih kmetrov na zadrugo. Ti pošteni kmetrije tudi tvorijo jedro zadruge. Se dokaz, da je večina kmetrov za to, da se okrepi splošna KZ, da se pozivijo odseki v zadrugi, da se k delu pritegne čim več kmetovalcev. Na tako razmeroma majhnem prostoru, kakor je Kranj, je tudi dokaj dobre kmetijskih strokovnjakov, ki so specializirani za eno kmetijsko panogo, kakor sadjarstvo, živinoreja in podobno. Te strokovnjake bi prav gotovo zadruga močneje aktivizirala. Potrebo bi jim bilo dati za njihovo delo večje priznanje s tem, da bi jih vključili v ustrezni odsek in jih uporabili pri različnih tečajih. Naloga upravnega odbora je, da vzgoji nov kader, ki bo posaben organizacijsko in strokovno dvigati kmetijsko produkcijo, ne pa, da se bojovi novih razvojnih zakonitosti.

V interesu vseh članov zadruge je, da se bolj zanimajo za delo lastne gospodarske organizacije in da predlagajo in zahtevajo ukrepe, ki bi jim čim bolj pomagali pri današnjem stanju za dvig producije. S tem bodo koristili sebi in skupnosti. Odgovorne činitelje pa je za pomankljivo delo treba na skupnih zborih klicati na odgovornost. Seveda s tem ni receno, da zadruga nima nobenih svetih strani. Dobre stvari so bile že objavljene. Sedaj pa je bila potrebna tudi kritika. U. R.

Natečaj
Ražpisujemo natečaj za izdelavo osnutka plakata za obrtno razstavo v Kranju, ki jo priredi Obrtna zbornica v Kranju skupaj z lokalno industrijo v dnevih od 28. VII. do 6. VIII. v Ludski soli v Kranju. Plakat mora biti velik pol ovojne pole, t. j. ca. 80×60 in mora vsebovati podatke za čas prizreditve in gre za razstavo obrti in lokalne industrije, povezano s sejmom.

Prva dva osnutka bosta nagrajena s po 3.000—oz. 2.000—din, tretji se po dogovoru lahko odkupi. Osnutke bo ocenila posebna komisija, ki jo imenuje razstavni odbor Obrtne zbornice.

Osnutke je dostaviti najkasneje do 30. VI. 1951, lahko pod šifro na naslov Obrtna zbornica, Kranj, Strževska c. 5, kjer se dobre tudi event podrobneša navodila.

Temelji novi tovarni so že postavljeni, pomagal je veliko kolektiv sam. V novih prostorih bi od 12 pilarjev v vsej Sloveniji, od katerih sta v Tržiču dva, lahko vzbujati mladi kader, ki bo zmožen in potreben pri nadaljnjem razvoju tržičkega pilarstva.

TEDENSKA KRONIKA

Popravljajo most. — Te dni je mestni ljudski odbor v Kranju zaprl leseni most, ki veže Kokrški breg s Hujami in Klančem, ker je bil v zadnjem času popolnoma neraben. Do zapore je prišlo zaradi nezgode mizarja Grosa, ki se je v temini značil ob hladni vodi. Ponesrečenec ima poškodbe in se zdravi v bolnici, upamo pa, da se bo skoraj znašel v krogu domačih.

Ljudje in češnje. V Kranju razsajajo oščice. Treba je, da smo budni in da pazimo na čistočo. Gledamo ljudi, ki kupujejo češnje in jih umazane jedo. Jeden in pečke trosijo po cestičih, pri tem pa ne mislijo na sebe, to je na svoje zdravje in na javno snago. Kaj bo dejal tujec, če vidi cestiča nastiana s pečkami in pečlj.

Nesreča pri delu. V tržiški bombažni predilnicni in tkalcici je te dni nastal začetek v razdelilniku visoke napetosti; to napako je skušal odstraniti 23-letni električar Matevž Lončar, ki pa je pri tem poslu izgubil življenje.

Smrtno se je ponesrečil. V nedeljo zvečer se je v Tržiču smrtno ponesrečil Meglič Vinko, delavec iz tovarne Triglav. S kolesom se je zaletel v pešca in se odbil v zid.

Izpred sodišča

TUDI TAKI SE SE NAJDEJO

Otoženi Sajevic Jože iz Suhe je z lažnim objubljanjem izvabil od svoje sestre v kratkem času 25.000 din. Obljubil je, da ji bo nabavil pri podjetju "Iskra", kjer je bil zaposlen, sobno in kuhinjsko opravo.

Prav na isti način je oškodoval za 30.000 din svojo drugo sestro, ki mu je nasedla. Pa to še ni zadostovalo. Napravil je lažno odločbo podjetja "Iskra", na katero bi mu podjetje izdalo sobno in kuhinjsko opravo.

Kot odgovorni knjigovodja krajevnih podjetij Predosije je svoje posle opravljalo zelo malomarno, tako da iz pomanjkljivega knjigovodstva revizija ni mogla ugotoviti dejanskega stanja. Zaradi naprave lažne listine mu je sodišče prisodilo 7 mesecev odvzema prostosti, sestram pa ima plačati vso odškodnino.

SPOMINSKI DNEVI

8. junija 1508 — rojen Primož Trubar.
9. junija 1942 — I. bataljon Kokrškega reda napade orožniško postajo, pošto in občino v Veliki Lašni, zapleni več vojaškega materiala, ubije 7 Nemcov in 4 gestapovce.
11. junija 1949 — umrl Ocen Župančič.

DEŽURNA SLUŽBA

Od 9. junija dalje skozi vse teden ima dežurno službo pri Svetu za zdravstvo mesta Kranj in Kranj-okolice dr. Pance Pavel, tel. št. 351. Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo dežurni zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in krvavitvami.

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče

Svet za kulturo in prosveto OLO Kranj-mesto, tečaj za ritm. gimnastiko, priredi: "Vam in nam v veselje", plesno akademijo. Koreografija tov. T. Piccoli, dirigent tov. V. Fabiani, recitator tov. Rohaček Janez. Edini predstavi: **ponedeljek** 11. junija in **torek** 12. junija, ob 20. uri.

Kino-

"Storžič" Kranj: od 8. do 11. junija, drugi slovenski umetniški film "Trst"; od 12. do 14. junija, francoski film "Ljubavni sen".

"Svoboda" Stražišče: od 8. do 11. junija, angleški film "Johnny Franco".

Skofova Loka: od 8. do 10. junija, amer. film "Moja draga Clementina".

Predilec Skofova Loka-Trata: 9. in 10. junija, jugoslovanski film "Barba Zvane".

Tržič: od 8. do 10. junija, angleški film "Waterlovska cesta"; 13. in 14. junija, jugoslovanski film "Zastava".

All si že poravnati naročnino za .. Gorenjski glas?

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik: Telatko Marijan. — Naslov uredništva in uprave: Kranj, Ljubljanska cesta 1/II. — Stev. ček. položnice 624-90200-7. — Tiska Gorenjska tiskarna, Kranj 2.600 51

Učenci v gospodarstvu naš panas!

Nedvomno je bil za mesto Kranj razveseljiv dogodek, ko je šola učencev v gospodarstvu v Kranju, katere direktor je tov. Klavora Ado, skrbno pripravila samostojen nastop svojih učencev in učenc.

Na kulturnem večeru 28. in 30. aprila so učenci v Prešernovem gledališču potrdili, da tudi oni prispevajo svoj delež k socialistični graditvi naše države. Stara domovina jim ni omogočila, da bi se udejstvovali na kulturno-umetniškem polju, saj je bil edini namen obrtnika, da vajenca čim bolje izkoristi. Današnja družbenica ureditev zagotavlja učencem v gospodarstvu vse pravice, ščiti jih socialistična zakonodaja.

Poleg zborne recitacije "Naša pesem", s katero je bil otvorjen kulturni večer, je mešani zbor pod vodstvom tov. Lasiča zapel dve narodni v priredbi Rada Simonittija. Prav posrečen je bil telovadni nastop "Kovači". Tov. Bratkočić je napisal veselo eno-dejanko "II. b razred", v kateri so učenke, nekatere sicer začetniško, a naravno in prisrčno, pckazale igralske vrline. Po odmoru je ženski zbor zapel Volaričev "Divjo rožico"; sekstet učenk pa je žel navdušeno priznanje občinstva. K pestrosti večera je pripomogel tudi tov. Černicev Anton, učenec, ki je na harmoniki zaigral odlomek iz Tijardovičeve opcrete "Mala Floramy" ter

ODLOK

Na podlagi sklepa zborna volivcev terenov Center, Primskovo, Stražišče, Rupa, Planina in Stružev izdaja Mestni ljudski odbor na svojem III. rednem začetanju dne 21. aprila 1951, glasom čl. 2 tč. 2 Zakona o delu ljudskih odborov okrajev, mest, ki so izločena, iz okrajev in mestnih rajonov (Ur. list LRS št. 39-50) v zvezi s čl. 12 Uredbe o krajevnem samopriskrivku (Ur. list LRS št. 21-47)

odlok

O uvedbi krajevnega samopriskrivka.

Clen 1.

V svrhu izvršitev določenih nalog za pospeševanje in dviganje materialnega in kulturnega življenja prebivalcev, je na območju mesta Kranja uveden krajevni samopriskrivki.

Clen 2.

Krajevni samopriskrivki se bo uporabil za izvršitev sledečih del: novogradnja mostu na Hujah, tlakovanje ceste na kolodvor, ureditev ceste na Primskovem, novogradnja ceste na Zlatem polju, izmenjava brvi pod Tovarno mila, zamenjava mostnic na viseči brvi, obnova ograje na Hujah in Planini ter ureditev Starega drevoreda in kanalizacije.

Clen 3.

K samopriskrivku so zavezani prebivalci, katerih stalno bivališče je na teritoriju mesta Kranja.

Clen 4.

Višina odmerjenega samopriskrivka znača:
a) za delavce in uslužbence 0,3% od skupnih letnih dohodkov;
b) za kmetovalce 2% od dohodkov njihovih gospodarstev;
c) za obrtnike 2,5% od dohodkov njihovih obratov;

d) za osebe zasebnih poklicev in zavezanec, ki imajo dohodke od premoženja 2,5% od njihovih dohodkov;

e) za člane KDZ "Smarjetksi" 0,5% od skupnih dohodkov, ki jim jih zadruga izplačuje.

Clen 5.

Samopriskrivki se uvaja za dobo enega leta od 1. I. do 31. XII. 1951.

Clen 6.

Višina samopriskrivka, navedena v čl. 4 odloka se lahko poravnava v denarju, z delom, s storitvami ali materialnimi dajatvami.

Clen 7.

Poverjenštvo za lokalno gospodarstvo MLO je obvezano, da izdela podrobni načrt za poravnavo samopriskrivka, izraženega z delom, s storitvami ali materialnimi dajatvami.

Clen 8.

Odklop stopi v veljavno takoj po objavi na krajevno običajen način.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Tajnik MLO: Tajnik MLO: Predsednik MLO: Hafner Lojzka Brovč Andrej

Geslerjev "Kmečki valček". Predavateljica šole tov. Bidoveč je napisala ljubek prizor s petjem: "Mi mladi obrtniki".

Prijeten kulturni večer so učenci in učenke zaključile z grbom naše države, ki so ga ob recitiranju prikazale v živi sliki.

Nastop šole učencev v gospodarstvu naj bo vzpodbuda za bodoče stremljenje in kulturni dvig naših učencev v gospodarstvu.

B. M.

FIZKULTURA... SPOR

VISOK PORAZ "NAFTE" V KRANJU

Preteklo nedeljo je v prvenstveni tekmi slovenske republike lige nastopila v Kranju enačstrica Nafte in utrpela v srečanju z domaćim ligaskim moštvom poraz 5 : 1 (1 : 1). Dočim so bili gestje v prvem polčasu še nekako polnovreden nasprotnik, so po odmoru povsem popustili in se niso mogli zoperstaviti razpoloženim domaćim. Za SK Korotan je sam Božič dosegel štiri gole. S to zmago se je Korotanu znatno izboljšal položaj na lestvici prvenstva in ima možnost, da si osvoji prvo mesto v pomladanskem delu prvenstva.

KRANJČANI ZMAGALI SE V DVEH VAZNIH DVBOJOVIH PRVENSTVA SLOVENIJE

Kranj, 27. maja — Danes sta bili tu, v telovadnici I. gimnazije odigrani dve tekmi prvenstva Slovenije v namiznem tenisu in to med Gregorčičem iz Jesenice in domaćim Zelezničarjem. V prvi tekmi so ženske Zelezničarja Kranj premagale nepopolno ekipo Gregorčiča s 5:0. Za Jesenice je namreč nastopila samo Strublova, ki pa se tudi ni mogla upirati igri domaćih igralk. S to zmago so si Kranjčanke osvojile prvi del ženske namizne teniske lige brez izgubljenega dvoboja. V kolikor bodo naše igralke v jeseni tako nadaljevale tekmovanje v ligi, kot so ga sedaj, potem bodo po presledku dveh let zopet osvojile ekipno prvenstvo Slovenije.

V drugem dvoboru so mladinci Zelezničarja Kranj zmagali s 6:4. Domača ekipa je nastopila nepopolna, brez Kovačiča, ki ga pa ni zadovoljivo nadomestil Ahačič III. Preseneč predvsem zmaga Ferluge nad Valentarjem posebno, ker je isti igralec izgubil s Sabcem. Ahačič ni dal tako slabe igre; z malo več prisebnosti bi lahko zmagal v igrah proti Valentaru in Sabcu. Jesenican so igrali slabše kot običajno, posebno pa smo danes pri njih pogrešali njihovo splošno znano borbenost.

Kranjčani so si z današnjo zmago precej povečali izgled na osvojitev prvega mesta v mladinski ligi. Mladinska liga bo prihodnjo nedeljo zaključena.

R. S.

mali oglasi

Pozor! Pripravljalni odbor za proslavitev 8. obletnice ustanovitve VII. SNO UB "Fr. Prešern" pri ekrajnem odboru ZB Kranj-okolica, poziva vse borce, podoficirje in oficirje, naj mu do 15. junija pošljijo sledeče podatke: od kdaj do kdaj so bili v brigadi z čnačbo čina, položaja ter odlikovanja. Proslava obletnice bo 8. julija na Okroglem pri Kranju.

Kupimo vsako količino steklenic za pivo, radensko vodo z zaboji ali brez in vsako količino buteljk. Ponudbe poslati na "Sadje-vino Kranj".

Planinsko društvo Kranj sprejema do 15. junija 1951. naročila za popravljeno izdajo "Priročnika za planinice". Hkrati naproša svoje članstvo, da čimprej poravnava vse zaostale obveznosti do društva.

Planinsko društvo Kranj sprejme za Dom na Krvavcu dve gospodinjski pomočnici. Ponudbe poslati na PD Kranj.

Motorno kolo 250 ccm prodam. Naslov v upravi lista.

Zamenjam lepo enosobno stanovanje z vsemi pritiklinami za enakega ali dvosobnega v Kranju ali predmestju. Naslov v upravi lista.

Prodam voz na peresih — zapravljeniček, v popolnoma dobrem stanju, in eno leto starega psa voljčaka, dobrega čuvaja. — Boštjan Janez, Visoko 49, Senčur.

Sprejemam službo kmetijskega upravnika. Lahko takoj. Naslov v upravi lista.

Gospodinjska pomočnica z veseljem do kuhe in vrta se tekoj sprejme k manjši družini. Naslov v upravi lista.

SKOZI TO IN RESOTO

"SUSMARSTVA" NE PUSTIJO, OBRTI NOČEJO!

Na teritoriju KLO Goriča, kjer živi brez uslužbencev in bolnikov na Golniku ca 2000 prebivalcev, zdravilišče samo pa ima tudi ca 800 ljudi, je ostajala do 1. aprila čevljarska delavnica. Navedena delavnica je bila last Franca Malija, ki jo je tudi vodil do svoje smrti novembra 1947. Bil je partizan, ravno tako njegova žena. Po moževi smrti je žena sama vodila delavnico z dvema pomočnikoma, dokler je ni julija 1949 odstopila KLO, ki pa jo je mača 1950 izročil Zvezci borcev.

Delavnica je imela v zadnjem času zradi počakanja delovnih moči samo enega pomočnika, kljub temu pa je bilo letno popravljenih nad 2000 parov čevljev. V letu 1949 je imela 181.000 denarnega pravmeta, ki se v letu 1950 ni zmanjšal. Ce pomislimo, da obratuje delavnica v pretežni večini s kmečkimi boni in točkami, potem pomeni to na prostem trgu mnogo večji denarni promet. Koncem marca pa je krajevni odbor ZB delavnico odpovedal, KLO je nočje prevzeti, predsednik KLO Zapotkar, pa je lastnici Mali Ivančki dejal, da nima pravice, da bi jo sama vodila, ker bi bilo to šušmarstvo. Vse do sedaj pa je ravno imenovana tovarišica, ki je obenem tudi agilna zadružnica, sama vodila sk